

خاموشی‌ها بلای جان صنعت فولاد شد

محدودیت‌های برق، شرکت صنایع فولاد آلیاژی پاسارگاد را در معرض تعطیلی قرار داده است. تعطیلی اجباری واحدهای فولادی. فقط یکی از کوره‌های شرکت فولاد مبارکه فعال است. تعطیلی ومرخصی اجباری فولاد خوزستان بابت قطعی برق. امکان فعالیت شبانه از واحدهای تولیدی نیز سلب شده است. فعالیت فولادسازی شرکت بورسی آهن و ...]

به گزارش خبرنگاران گروه صنعت و تجارت گزارش خبر، محدودیت‌های برق، شرکت صنایع فولاد آلیاژی پاسارگاد را در معرض تعطیلی قرار داده است. تعطیلی اجباری واحدهای فولادی. فقط یکی از کوره‌های شرکت فولاد مبارکه فعال است. تعطیلی ومرخصی اجباری فولاد خوزستان بابت قطعی برق. امکان فعالیت شبانه از واحدهای تولیدی نیز سلب شده است.

فعالیت فولادسازی شرکت بورسی آهن و فولاد ارفع به علت قطع برق تا اطلاع ثانوی به طور کامل متوقف شده است. بی‌برقی، عامل ثبت کمترین حجم عرضه شمش در بورس. اینها بخشی از اخبار این روزهای تولیدکنندگان خرد و کلان فولاد کشور است.

شرکت‌هایی که تا با امروز با تولید پایدار علاوه بر تامین نیاز داخلی و صادرات، ایران را در میان ده کشور تولیدکننده فولاد جهان جای داده‌اند.

چند سالیست محدودیت‌های انرژی به ویژه برق، صنایع مختلف از جمله فولاد را با مشکلات بسیاری مواجه کرده است، به طوری که با آغاز فصل گرما، دیماندر مصرفی شرکت‌ها بسته به نظر وزارت نیرو با هدف جلوگیری از خاموشی شهری محدود می‌شود.

این حرکت در ظاهر امری عادی به نظر می‌رسد، اما پیامدهای مخربی در کوتاه‌مدت و بلندمدت به همراه دارد که ممکن است سال‌ها صنعت فولاد و دیگر صنایع را متاثر کند. صنعت برق یکی از صنایع زیرساختی کشور است که چالش‌های پیش روی آن حداقل در یک سال گذشته پررنگ‌تر شده و سایر صنایع، کسب‌وکارها و نیز مصرف‌کنندگان خانگی را تحت تأثیر خود قرار داده است.

در شرایطی که در چند سال اخیر، صادرات فولاد جایگزین مناسبی برای صادرات نفت بوده و بیشترین درآمد ارزی کشور را به خود اختصاص داده است، کاهش تولید می‌تواند به حذف و یا کم‌رنگ شدن فولاد ایران در بازارهای جهانی منجر شود. نکته‌ی قابل توجه در این میان این است که، در کشورهای پیشرفته رشد مصرف برق با رشد شاخص‌های اقتصادی همسو است.

به عبارتی دیگر رشد مصرف برق با تولید ناخالص ملی ارتباط مستقیم دارد و این میزان رشد به دلیل توسعه حوزه‌های مختلف اقتصادی مانند صنعت است. اما در کشورمان با وجود افت شاخص‌های اقتصادی، بازهم شاهد رشد مصرف برق هستیم.

صنعت فولاد اولین قربانی ناترازی انرژی برق است و در شرایطی که تنها هفت درصد برق کشور را مصرف می‌کند، در زمان پیک مصرف در تاریکی مطلق می‌رود. صنعتی که در سال ۱۴۰۱ به دلیل محدودیت‌های انرژی (شامل برق و گاز) سه میلیارد دلار زیان دید. این رقم در سال ۱۴۰۲ از هفت میلیارد دلار فراتر رفت. محدودیت‌های امسال به مراتب زودتر از سال‌های پیش و با شدت بیشتری اعمال شده است و مطمئناً میزان زیان فولادی‌ها به مراتب بیشتر خواهد شد.

به نقل از وزارت نیرو (پاون)، تعداد مشترکان برق تا پایان شهریور ۱۴۰۲ نسبت به پایان سال گذشته، ۱.۱۶ درصد افزایش داشته است. در این بین بخش خانگی ۳۱ درصد، بخش صنعت ۳۶.۵ درصد، بخش عمومی ۹ درصد، بخش کشاورزی ۱۴.۳ درصد، بخش روشنایی معابر ۱.۶ درصد و سایر مصارف نیز ۷.۶ درصد از کل میزان برق مصرفی کشور را به خود اختصاص دادند.

ظرفیت اسمی نیروگاه‌های کشور اعم از حرارتی، برق آبی، اتمی و تجدید پذیر در حدود ۷۵ هزار مگاوات است که در حدود ۵۷ هزار مگاوات توان تولیدی دارند. گرمای زودرس باعث افزایش تصاعدی برق شهری شد. طبق برآورد وزارت نیرو، به ازای هر یک درجه گرم‌تر شدن هوا، به طور میانگین ۱۸۰۰ مگاوات، معادل تولید نیروگاه رامین اهواز به مصرف برق اضافه می‌شود.

روند تقاضا در دهه گذشته با پنج درصد رشد همراه بوده است، در حالی که روند رشد ظرفیت تولید برق کشور در پانزده سال گذشته به طور متوسط نزولی بوده و متوسط رشد آن سه درصد بوده است. این تفاوت نرخ رشد منجر به شکاف عرضه و تقاضا می‌شود که در نتیجه آن حجم عرضه برق از حجم تقاضای برق جا می‌ماند و منجر به خاموشی می‌شود.

پیک تابستان سال ۱۴۰۲ برابر با ۷۱ هزار مگاوات بوده، این در تا به امروز این رقم به ۷۷ هزار مگاوات رسیده است. رقمی که به نظر می‌رسد با تداوم گرما بازهم شکسته می‌شود.

اگر دولت بخواهد در چهارچوب رشد اهداف برنامه ششم و هفتم و متناسب با ظرفیت رشد اقتصادی مورد انتظار در اسناد بالادستی کشور، تولید برق کشور را افزایش دهد، باید سالانه حدود چهار هزار و ۷۰۰ مگاوات به ظرفیت تولید برق کشور افزوده شود و در سال ۱۴۰۴ به ظرفیت نامی حدود ۱۰۹ هزار مگاوات دست پیدا کند. این در حالی است که تا با اینجای سال ۱۴۰۳ در پیک ۷۷ هزار مگاوات مصرف خانگی به دلیل کمبود تولید، دیماند صناعی فولادی حداقل می‌شود و عملاً هزاران فرصت شغلی از بین می‌رود. شرایطی که در درازمدت اثرات منفی بر بازار ثانویه مانند ساختمان‌سازی، خودرو و صنعت لوازم خانگی بر جای می‌گذارد.

مصرف برق در بخش صنعتی که بخش مولد کشور است هر میزان بیشتر باشد نشانه مصرف در بخش درست و ارزش‌آفرین انجام شده و مصرفی است که موجب رونق می‌شود. چرخ بخش صنعتی کشور با تامین برق مناسب و پایدار به گردش در می‌آید. درباره‌ی صنعت فولاد که به گفته‌ی فعالان آن صنعت‌ساز است، همین بس که به ازای هر شغل در صنعت فولاد، هجده شغل دیگر ایجاد می‌شود.

به عبارتی دیگر، با تعطیلی صنعت فولاد علاوه بر از دست رفتن شغل فعال فولادی، هجده فرصت شغلی دیگر غیر فعال می‌شود. احداث نیروگاه اختصاصی برای صنایع پرمصرف مانند فولاد، ایجاد بازار برق و تضمین تامین برق از سوی تامین‌کنندگان، اصلاح الگوی مصرف و الزام صنایع و کشاورزی به کسب ایزوهای انرژی، الزام مصارف خانگی به رعایت الگوی مصرف و حرکت به سمت انرژی‌های نو مانند انرژی خورشیدی مواردی هستند که نه تنها ناترازی انرژی را جبران می‌کنند، بلکه ایران به صادرکننده‌ی برق تبدیل می‌کند.

در شرایطی که اعمال محدودیت‌های برقی به صنایع در چهار سال اخیر از همکاری به سمت اجبار کشیده شده است. اگر در اولین فرصت و کمترین زمان ممکن برای پایان دادن به ناترازی انرژی فکری نشود، شاهد تعطیلی واحدهای تولیدی خواهیم بود. رشد نرخ بیکاری، رکورد تولید، کاهش درآمد ناخالص ملی، افزایش واردات و توقف طرح‌های توسعه تنها بخشی از پیامدهای منفی تعطیلی واحدهای تولیدی است.

از طرفی الزام صنایع بزرگ مانند فولاد به احداث نیروگاه در ظاهر خوشایند و کلید حل ماجراست، اما باید به این نکته توجه داشت که احداث نیروگاه علاوه بر اینکه نیازمند سرمایه‌گذاری هنگفت است، تامین سوخت آن با توجه به کمبود گاز و زیرساخت‌های لازم جهت انتقال آن، با مشکلاتی همراه است.

بهترین راه‌حل در شرایطی فعلی برای عبور از بحران، بهینه‌سازی مصرف و تشویق مصارف خانگی به صرفه‌جویی است. خاموش کردن یک لامپ اضافه به طور متوسط حدود ۲۰ وات ساعت صرفه‌جویی به همراه خواهد داشت. چنانچه هر کدام از ۳۱ میلیون مشترک خانگی یکی از لامپ‌های اضافی خود را خاموش کنند، با صرفه‌جویی ۶۲۰ میلیون وات یا همان ۶۲۰ مگاوات در هر ساعت مواجه می‌شویم. جبران ناترازی انرژی، نیازمند تفکر راهبردی است. خاموشی صنایع به مانند مسکنی عمل می‌کند که درازمدت، بیمار را از پای درمی‌آورد.

منبع: پترونفت